

INFORMATIE voor de patiënt

HEMODIALYSE

Universitair Ziekenhuis Brussel

Hemodialyse
Tel: 02 474 92 21
Secretariaat nefrologie
Tel: 02 477 60 55

Waarom hemodialyse?

Dialysebehandelingen halen afvalstoffen en overtollig vocht uit het bloed als de nieren niet meer (voldoende) functioneren. In een dialysecentrum gebeurt dit met behulp van een dialysetoestel dat uw bloed filtert en het nadien terug in uw lichaam pompt.

Voorstelling van het dialysecentrum UZBrussel

Ons centrum bestaat uit 3 afdelingen:

- een afdeling in UZ Brussel, met 5 zalen voor high care dialyse en 1 zaal voor low care dialyse. Een low care dialyse is dezelfde behandeling als een high care dialyse, maar u helpt mee om o.a. het toestel gebruiksklaar te maken (zie ook p 6).
- een low care afdeling in Vilvoorde (AZ Jan Portaels).
- een low care afdeling in St.-Agatha-Berchem (Valida).

Elke afdeling heeft, naast de dialyseruimtes telkens een wachtruimte, een eetruimte en de nodige sanitaire voorzieningen.

Starten met dialyse

De dialysebehandeling gebeurt 3x/week en kan op 3 manieren gepland worden:

- Maandag, woensdag en vrijdag - vanaf 7 u. (aankoppeling tussen 7 u. en 8 u.)
- Maandag, woensdag en vrijdag - vanaf 12 u. (aankoppeling tussen 12 u. en 13 u.)
- Dinsdag, donderdag en zaterdag - vanaf 7 u. (aankoppeling tussen 7 u. en 8 u.)

Bij het opstarten van de dialysebehandelingen kunt u kiezen voor het uurrooster dat het best overeenkomt met uw familiale situatie, werk, vrijetijdsactiviteiten, beschikbaar vervoer, praktische mogelijkheden, ... Eens u een planning gekozen hebt, blijft die behouden, ook op feestdagen.

EEN DIALYSEBEHANDELING OVERSLAAN KAN NIET!

UITZONDERLIJK kan een behandeling wel verschoven worden als u dat minstens 1 week vooraf met de verpleegkundigen afspreekt.

Elke dialysebehandeling duurt gemiddeld 4 uur. De duur kan variëren in functie van uw resterende nierfunctie, bloedresultaten en het correct volgen van het dieet. Reken een half uur extra voor het aan- en afkoppelen aan het dialysetoestel. De mogelijkheid dat een behandeling uitloopt, bv door technische problemen, valt nooit helemaal uit te sluiten.

Hoe verloopt een high care dialyse?

Aankomst

- Als u op de afdeling aankomt, ontsmet u eerst uw handen met Alcogel®. U hangt uw jas in de vestiaire en neemt plaats in onze wachtruimte. Van zodra een toestel beschikbaar is, komt de verpleegkundige u halen.
- Bij het binnenkomen in de zaal ontsmet u nogmaals uw handen met Alcogel®.
- U neemt een mond-neusmasker en installeert zich comfortabel in een toegewezen zetel of bed. Indien nodig wordt u door de verpleegkundige geholpen. Er zijn geen vaste plaatsen maar als het kan houden we graag rekening met uw eventuele voorkeur.

Als U sinds de vorige dialyse koorts of andere klachten zoals kortademigheid, hartklachten, bloedingen (blauwe plekken, neusbloeding), ed. heeft gehad MOET U DIT TEN LAATSTE NU AAN DE VERPLEEGKUNDIGE MELDEN.

De hemodialyse

We kunnen de dialysebehandeling niet altijd in volgorde van aankomst starten. Er moet immers rekening gehouden worden met meerdere patiënten en onvoorziene omstandigheden zoals bijkomende onderzoeken, nazicht van een toestel, verlengde dialyseuur, een opname, ...

- Vóór de dialyse start, wordt steeds uw gewicht, bloeddruk, polsslag en zo nodig temperatuur gecontroleerd. Daarna wordt u aan het toestel aangesloten.
- Uw bloeddruk en polsslag worden tijdens de dialysebehandeling verder opgevolgd, alsook de werking van het dialysetoestel.
- Als u last zou krijgen van misselijkheid, duizeligheid, geuewen of zweten, moet u de verpleegkundige onmiddellijk verwittigen want misschien is uw bloeddruk te laag. Een aanpassing van de dialysebehandeling kan snel voor verbetering zorgen. Verwittig ook steeds als u spierkrampen zou hebben.

Einde van de hemodialyse

- De dialysebehandeling mag pas beëindigd worden als uw bloed voldoende lang gefilterd werd. Het toestel geeft een signaal als de voorgeschreven tijd verstreken is.
- Na het afkoppelen van het toestel worden uw bloeddruk, polsslag en gewicht nog een laatste keer gecontroleerd. Als deze waarden goed zijn, mag u de dialysezal verlaten.

En daarna?

- Vermoeidheid na de behandeling komt vaak voor. Het beste wat u kan doen is voldoende rust nemen.
- Symptomen zoals onwelzijn, duizeligheid, spierkrampen en hoofdpijn, de dag zelf en de dag nadien, zijn vaak een indicatie dat de dialysebehandeling moet aangepast worden. Bespreek dit met de verpleegkundige en de arts bij de start van uw volgende dialysebehandeling.

Opvolging is belangrijk

Dialyse is een langdurige en individueel aangepaste behandeling die van zeer nabij moet opgevolgd worden:

- Om de 2 weken heeft u een bloedonderzoek om het effect van de dialyse te evalueren. Zo kan de nefroloog uw dialysebehandelingen bijsturen als dat nodig zou zijn.
- Tijdens de dialysebehandelingen komt de nefroloog regelmatig langs. Op die momenten kan u aan de arts vertellen dat u zich ergens ongerust over maakt of bijkomende informatie wenst.
- Stel ons gerust ook andere vragen. In functie van het onderwerp, zullen de verpleegkundigen verder contact opnemen met de betrokken specialisten (sociaal verpleegkundige, diëtiste, arts van een andere specialiteit, cultureel bemiddelaar, enz.).

- Indien u een consultatie of onderzoek hebt bij een arts van een andere specialiteit (bv. controle cardiologie, RX-foto van de knie, een kleine ingreep...), is het belangrijk dat u deze afspraken aan de verpleegkundigen van de dialyseafdeling doorgeeft. Zij zullen nakijken hoe ze uw afspraken en uw dialysebehandelingen kunnen combineren.
- Wat bij hospitalisatie?
  - o Bij een dringende opname vertelt u de arts zo snel mogelijk dat u dialysepatiënt bent en op welke dag uw volgende dialysebehandeling moet gebeuren. Zo mogelijk verwittigt de behandelende arts ook uw nefroloog.
  - o Bij een geplande opname geeft u uw opnamedatum zo snel mogelijk aan de verpleegkundige van de dialyseafdeling door.

Wat als u ziek wordt?

- Ook als u ziek bent, blijven dialysebehandelingen 3x/week noodzakelijk. Griep, verkoudheid, braken, diarree, enz. zijn geen indicaties om dialysebehandelingen over te slaan. U zal zich zonder dialyse niet beter voelen, integendeel!
- Als het echt onmogelijk is om te komen, moet u of een familielid zo snel mogelijk contact opnemen met de dialyseafdeling, (02 474 92 21).

Medicatie

- De arts stuurt uw medicatiebehandeling bij aan de hand van uw bloedresultaten. Het is mogelijk dat u tijdens de dialyse bijkomende medicatie moet krijgen, waardoor de behandeling langer duurt dan gewoonlijk.
- Het aanvragen van medicatievoorschriften gebeurt steeds op een vaste dag in de week. Het is niet mogelijk om op andere dagen een medicatievoorschrift te verkrijgen.
- Bij patiënten die een verminderde weerstand hebben en daardoor extra gevoelig zijn voor infectie, kan de arts beslissen om vaccinaties te geven voor o.a. griep, pneumokokken infectie en hepatitis B.

Hoe brengt u de tijd door?

Tracht tijdens uw dialyse aangename dingen te doen, dan zal de tijd sneller voorbijgaan. Een paar mogelijkheden:

- De krant, een tijdschrift of een goed boek lezen, kruiswoordraadsels of sudoku's invullen, muziek beluisteren, ...
- Als u graag tv kijkt, krijgt u een individuele hoofdtelefoon, voorzien van uw naam, en een afstandsbediening. Vergeet niet om ze allebei terug te geven aan de verpleegkundige voor u de zaal verlaat!
- Wanneer u uw eigen laptop, tablet, ... meebrengt, kunt u draadloos verbinden met internet.

- Uw gsm mag aan blijven maar beperk lange of luide telefoongesprekken. Ze kunnen storend zijn voor uw medepatiënten.

Draag gemakkelijk wasbare en vooral losse, comfortabele kleding. Dat laatste voelt prettiger aan en het vergemakkelijkt het aan- en afkoppelen van het dialysetoestel.

Voor en na elke dialysebehandeling kunt u gebruik maken van de u toegewezen locker (kastje) om er persoonlijke zaken in op te bergen.

Maaltijden

- Tijdens of na de behandeling kunt u een ontbijt of middagmaal krijgen. Als u hulp nodig hebt bij het eten of als u graag iets wil veranderen aan uw dieet (bv. keuze broodbeleg, vegetarische schotel, enz.) kunt u beroep doen op de logistieke medewerkers.
- Soms beslist de nefroloog dat u tijdens de dialyse niet mag eten of drinken omdat er (tijdelijk) bijkomende gezondheidsproblemen zijn.

Bezoek

De dialyseafdeling is een gemeenschappelijke behandelingsruimte **WAAR GEEN BEZOEK TOEGELATEN WORDT**. Dit geldt ook voor uw begeleiders, ook al is hun hulp misschien onmisbaar bij uw vervoer of bij het omkleden. Een rustige omgeving is erg belangrijk zowel voor uzelf als voor de zorgverstrekkers. Begeleiders die van de cafetaria gebruik willen maken, kunnen daar op weekdays terecht tussen 8.30 uur en 19.30 uur. In het weekend zijn de openingsuren van 12.30 uur tot 19.30 uur. Er staan daarnaast op verschillende plaatsen snoep- en frisdrankautomaten ter beschikking.

Low care dialyse

Als uw gezondheidstoestand het toelaat zal de arts u misschien voorstellen om uw behandeling als low care patiënt verder te zetten. Dat betekent dat u leert om:

- zelf uw toestel klaar te zetten en te spoelen,
- zelf het verloop van uw dialyse, uw bloeddruk, polsslag op te volgen.

Er is permanent een gespecialiseerde verpleegkundige aanwezig om u te begeleiden, het toestel aan- en af te koppelen en om u te helpen waar nodig. De arts komt eenmaal per week langs.

Dialyse en vakantie

- Als dialysepatiënt kunt u op reis gaan, zelfs naar verre bestemmingen. Onze medewerkers kunnen uw behandelingen in het buitenland organiseren maar dan moet u uw reisplannen wel minstens 3 maanden op voorhand met hen bespreken. Vergeet ook niet om uw nefroloog, uw mutualiteit en eventueel de sociaal verpleegkundige bij uw voorbereidingen te betrekken. Meer informatie vindt u in de brochure "Dialyse en vakantie".

Betrouwbare informatie over hemodialyse vindt u op:

www.kidney.org

HEMODIALYSE: OM NIET TE VERGETEN

- U mag geen dialysebehandelingen overslaan. Uitzonderlijk kan de verpleegkundige een behandeling verschuiven als u dat minstens 1 week op voorhand aanvraagt.
- Ook als u ziek bent (griep, verkoudheid, braken, diarree, ...) komt u naar dialyse. Kunt u zich onmogelijk verplaatsen? Dan contacteert u, of een familielid, zo snel mogelijk de dialyseafdeling.
- De voorgeschreven dialysetijd moet altijd gerespecteerd worden.
- Draag niet-knellende, goed wasbare en comfortabele kleding.
- Bij het binnenkomen op de afdeling en in de dialysezaal ontsmet u uw handen met Alcolgel®.
- U zet steeds een mond-neusmasker op bij het aan- en afkoppelen aan het toestel.
- Vóór EN na elke dialyse wordt u gewogen onder toezicht van een verpleegkundige.
- Er wordt geen bezoek toegelaten in de dialysezalen.
- Voelt u zich tijdens een behandeling onwel of duizelig, hebt u spierkrampen of hoofdpijn, meld deze klachten onmiddellijk. Klachten die pas later (of de dag nadien) optreden, meldt u bij uw volgende dialysebehandeling.
- Bij een geplande opname in het ziekenhuis geeft u uw opnamedatum zo snel mogelijk door aan de dialyseafdeling.
- Bij een dringende opname vraagt u om de dialyseafdeling en uw nefroloog op de hoogte te brengen van uw opname.
- Vakantieplannen bespreekt u minstens 3 maanden op voorhand met de verpleegkundige, de arts, uw mutualiteit en eventueel met de sociaal verpleegkundige.

CONTACTGEGEVENS

Hemodialyse	tel: 02 474 92 21	ma-woe-vrij di-do za zo	7 u. – 17.30 u. 7 u. – 15.30 u. 7 u. – 13 u. gesloten
A360 – nefrologie	tel: 02 477 77 36		
Spoedgevallendienst	tel: 02 477 51 00		24 uur op 24

Deze folder is indicatief en geeft enkel informatie van algemene aard. Niet alle mogelijke technieken, toepassingen, risico's zijn er in opgenomen. Volledige informatie, aangepast aan de situatie van elke patiënt afzonderlijk, wordt door de arts verstrekt.

Volledige of gedeeltelijke overname van de tekst is niet toegestaan.

Voor reacties op deze brochure: patientinformatie@uzbrussel.be

UZ Brussel

Brussels Health Campus

Laarbeeklaan 101

1090 Jette

tel: 02 477 41 11 www.uzbrussel.be info@uzbrussel.be

Uitgave: november 2017

Verantwoordelijke uitgever: Prof. dr. M. Noppen

